

ΕΝΙΑΙΟ ΤΑΜΕΙΟ ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΑ ΑΠΑΣΧΟΛΟΥΜΕΝΩΝ (Ε.Τ.Α.Α.)
ΣΥΝΤΟΜΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΒΑΣΙΚΩΝ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ

Επικεντρώνοντας στα νέα δεδομένα που έχουμε σήμερα μπροστά μας, μετά τη νέα συμφωνία με τους θεσμούς και την ψήφιση του Ν. 4336/2015, σας παρουσιάζουμε σε συντομία ορισμένες βασικές προτάσεις για την επίλυση των σοβαρότερων από τα προβλήματα που απασχολούν το ΕΤΑΑ και τους επί μέρους Τομείς των Μηχανικών, Υγειονομικών και Νομικών. (περίπου 265.000 ασφαλισμένοι και 72.500 συνταξιούχοι).

Εισαγωγικά όμως κρίνουμε απαραίτητο να υπενθυμίσουμε ορισμένα στοιχεία κυρίαρχα της ιδιομορφίας του ΕΤΑΑ:

- Η μεγάλη πλειοψηφία των ασφαλισμένων του ΕΤΑΑ είναι ελεύθεροι επαγγελματίες με αυτοδίκαιη και υποχρεωτική ασφάλιση από της κτήσεώς της, της επαγγελματικής ιδιότητας.
 - Το ΕΤΑΑ δεν επιχορηγείται - ούτε έχει επιχορηγηθεί έστω και κατ' ελάχιστον μέχρι σήμερα διαχρονικά (ούτε το ΕΤΑΑ, ούτε οι επί μέρους κλάδοι του από της ιδρύσεώς τους) - από τον κρατικό προϋπολογισμό.
 - Τα διαθέσιμα στην ΤτΕ και τα ομόλογα Ελληνικού Δημοσίου του ΕΤΑΑ υπέστησαν τεράστιες απώλειες από το PSI. **(χάθηκαν πάνω από 4 δις € υπολογίζοντας τη διαφορά στις προ PSI ονομαστικές αξίες).**
 - Δεν έχει εισπραχθεί (παρά τη νομοθετική πρόβλεψη ήδη με το Ν.2084/1992) ούτε € κρατικής χρηματοδότησης από την προβλεπόμενη τριμερή συμμετοχή.
 - Λόγω της, χωρίς σχεδιασμό και σοβαρή μελέτη, βίαιης ενοποίησης των επί μέρους ταμείων των επιστημόνων που συγχωνεύθηκαν στο ΕΤΑΑ το 2008 (Ν. 3655/2008) έχουν δημιουργηθεί πολλά προβλήματα δυσλειτουργίας. Είναι χαρακτηριστικό ότι 7 χρόνια μετά την ίδρυση του ΕΤΑΑ, λειτουργούν 15 διαφορετικοί τομείς με διαφορετικούς προϋπολογισμούς και λογιστική και οικονομική αυτοτέλεια. Παράλληλα το ΕΤΑΑ στερείται σύγχρονου εγκεκριμένου οργανογράμματος αλλά και κυρίως της αναγκαίας ενιαίας μηχανογραφικής ανάπτυξης σε σύγχρονο περιβάλλον.
 - Το ΕΤΑΑ εισπράττει και αποδίδει τακτικότερα προς τον ΕΟΠΠΥ τις ασφαλιστικές εισφορές υγείας (ήδη από το Νοέμβριο του 2012) χωρίς την παραμικρή παρακράτηση για τα λειτουργικά του έξοδα.
 - Τα τελευταία 5 χρόνια έχει παρουσιασθεί τεράστια συσσώρευση οφειλών ενώ έχει αυξηθεί δραματικά και ο αριθμός των οφειλετών. Ένα πρόβλημα που οξύνθηκε πάρα πολύ αφ' ενός λόγω της τεράστιας ανεργίας, ύφεσης και αναδουλειάς και αφ' ετέρου λόγω των πολύ υψηλών αυξήσεων που επιβλήθηκαν με το Ν. 3986/11 από τον Ιούλιο του 2011. Το πρόβλημα αυτό αντιμετωπίστηκε μερικώς με τις ρυθμίσεις των άρθρων 38 και κυρίως 39 του ν. 4331/2015 που ψηφίστηκε πρόσφατα που όμως τίθενται σε αμφισβήτηση, ενώ σοβαρά προβλήματα εφαρμογής παρουσιάζει και η διάταξη του άρθρου 39 που θέτει ως προϋπόθεση τη μη ύπαρξη ληξιπρόθεσμων οφειλών ή της υπαγωγής σε καθεστώς ρύθμισης. Το γεγονός επίσης ότι δεν έχει δοθεί παράταση έστω και με τους νέους όρους του Ν. 4336/15 της δυνατότητας υπαγωγής στις ευνοϊκές ρυθμίσεις (100 δόσεων) διογκώνει το πρόβλημα των ανείσπρακτων οφειλών. **Παραμένει άλυτο όμως το θέμα των υποαπασχολούμενων ή άνεργων ασφαλισμένων που καλούνται να καταβάλουν ίδιες εισφορές με τους κανονικά απασχολούμενους.**
 - Λαμβάνει μεγάλες διαστάσεις η μείωση της ροής νέων επαγγελματιών προς τα ταμεία, ενώ την ίδια στιγμή αυξάνονται οι ετήσιες διαγραφές ασφαλισμένων. Ειδικότερα στους μηχανικούς προσεγγίζουν τις 3000, στους υγειονομικούς και δικηγόρους ξεπέρασαν τους 1.000 ανά κλάδο. Είναι χαρακτηριστική η συνεχώς βαίνουσα μειούμενη σχέση συνταξιούχων προς ασφαλισμένους που είναι σήμερα κατά μέσο όρο **1:3,65** (ειδικότερα: μηχανικοί 1:4,15, υγειονομικοί 1: 4,00 και νομικοί 1:2,70) όταν την εποχή της ενοποίησης **το 2008 ήταν αντίστοιχα 1:4,90** (ειδικότερα: μηχανικοί 1: 7,20 , υγειονομικοί 1: 4,90 και νομικοί 1:3,40)
- Είναι προφανές ότι η τάση αυτή πρέπει να ανατραπεί.**
- Το ΕΤΑΑ διαθέτει αξιόλογη ακίνητη περιουσία αλλά στερείται των νομικών και τεχνικών εργαλείων για την επωφελή αξιοποίησή της, αφού και το υπάρχον νομοθετικό πλαίσιο δεν βοηθάει προς την κατεύθυνση αυτή.

ΕΠΙΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΣΤΑ ΠΛΑΙΣΙΑ ΤΟΥ Ν. 4336/15

Βασιζόμενοι στις συγκεκριμένες προβλέψεις του Ν. 4336/15 για τους αυτοαπασχολούμενους, με τις οποίες αναγνωρίζεται η διαφορετικότητα των ασφαλισμένων μας σε σχέση με τις υπόλοιπες κατηγορίες ασφαλισμένων και ορίζεται σαφώς ότι οι εισφορές πρέπει να είναι ανάλογες με τα πραγματικά εισοδήματά τους, καθώς και στη δυνατότητα που μας δίνεται να διατυπώσουμε προτάσεις διαρθρωτικών μέτρων ισοδύναμου αποτελέσματος, προωθούμε τη σύνταξη σχεδίου ενός ενοποιημένου και βιώσιμου ταμείου των επιστημονικών κλάδων που στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι αυτοαπασχολούμενοι. Το σχέδιο αυτό θα συνοδευτεί από οικονομοτεχνική προσέγγιση που σε εύλογο χρόνο θα πάρει και τη μορφή ολοκληρωμένης αναλογιστικής μελέτης.

Επιγραμματικά οι προτάσεις μας είναι οι εξής:

1. Λειτουργία του ΕΤΑΑ ως ΝΠΔΔ στα πλαίσια του δημόσιου συστήματος κοινωνικής ασφάλισης με έμφαση στα αναδιανεμητικά και ανταποδοτικά χαρακτηριστικά του στηριγμένο στην αλληλεγγύη των γενεών, ως Ενιαίο Ταμείο με οικονομική αυτοτέλεια και με θεσμική εγγύηση του Κράτους στην παροχή και προστασία των δικαιωμάτων κοινωνικής ασφάλισης των ασφαλισμένων του Ταμείου μας με βασική προϋπόθεση την εγγύηση της καταβολής της βασικής σύνταξης του Ν. 3863/2010 άρθ.1 και 2 από τον Κρατικό προϋπολογισμό.

2. Θέσπιση ενιαίων εισφορών για όλους τους ασφαλισμένους (νομικούς, υγειονομικούς, μηχανικούς) με ετήσια κατώτατη ενιαία εισφορά και επιπλέον εισφορά με βάση το εισόδημα του ασφαλισμένου, μετά από αναλογιστική μελέτη.

Βασική παράμετρος στα ανωτέρω μια νέα φιλοσοφία που θα διαχωρίζει τις εισφορές σε δύο πυλώνες:

A. Τη βασική εισφορά που θα είναι ίδια για όλους τους ασφαλισμένους και θα εξασφαλίζει την ασφαλιστική ενημερότητα τόσο για την εκτέλεση του επαγγέλματος όσο και για τις παροχές υγείας και πρόνοιας.

B. Τη συμπληρωματική εισφορά που θα είναι ανάλογη του ετήσιου ατομικού εισοδήματος του ασφαλισμένου.

Εξυπακούεται ότι είναι απαραίτητη η διατήρηση της υφιστάμενης σήμερα έκπτωσης για τους νέους ασφαλισμένους (πρώτη πενταετία από εισόδο στο επάγγελμα) καθώς και η διαφοροποίηση μεταξύ ελεύθερων επαγγελματιών και μισθωτών για την καταβολή των εργοδοτικών εισφορών.

3. Θέσπιση ενιαίων παροχών για όλους, (με εξασφάλιση του σημερινού επιπέδου τουλάχιστον) όπως επίσης και ενιαίων προϋποθέσεων υπαγωγής στην ασφάλιση, συνταξιοδότησης κλπ.

4. Δημιουργία ενιαίου Οργανισμού Προσωπικού ΕΤΑΑ.

5. Πλήρης επέκταση, ενοποίηση και εκσυγχρονισμός των συστημάτων μηχανογράφησης.

6. Ασφάλιση ιδιότητας (μηχανικού, υγειονομικού, νομικού), με παράλληλη θεσμοθέτηση της ιδιότητας του ανέργου και ενεργοποίηση της ασφάλισης ανεργίας.

7. Διατήρηση Διοικουσών Επιτροπών (Μηχανικών, Υγειονομικών και Νομικών) με αρμοδιότητα την εκδίκαση των κάθε είδους ενστάσεων, αιτήσεων θεραπείας κλπ. καθώς και την εισήγηση και υποβολή προτάσεων στο ΔΣ επί όλων των θεμάτων.

8. Πρόβλεψη αντιμετώπισης μέσω του ΟΑΕΔ των προβλημάτων των ανέργων ελεύθερων επαγγελματιών που σύμφωνα με τις υφιστάμενες διατάξεις λόγω της ασφάλισης της επαγγελματικής ιδιότητας δεν θεωρούνται ως άνεργοι.

9. Ουσιαστική διασφάλιση των σημαντικών αποθεματικών του ΕΤΑΑ που στο μεγαλύτερο μέρος τους βρίσκονται στο κοινό κεφάλαιο στην ΤΤΕ.

10. Αναζήτηση και σταδιακή αποκατάσταση από την τράπεζα Ελλάδος της ζημίας που υπέστη το ταμείο από το PSI.

11. Συγχώνευση περιφερειακών τμημάτων και γραφείων του ΕΤΑΑ με πλήρη διασφάλιση των οργανικών θέσεων του υπηρετούντων υπαλλήλων.

12. Διατήρηση του υπηρετούντος προσωπικού και άμεση ενίσχυση των υπηρεσιών με κάλυψη όλων των κενών οργανικών θέσεων.

13. Θεωρούμε ότι θα πρέπει να επανεξετασθεί η μεταφορά των επικουρικών τομέων στο ΕΤΕΑ στα πλαίσια της θέσπισης των ενιαίων παροχών για όλους.

14. Μέχρι την ολοκλήρωση και θεσμοθέτηση των ανωτέρω είναι απόλυτα απαραίτητη η συνέχιση της ισχύος των άρθρων 38 και 39 του Ν. 4331/15 καθώς και η εφαρμογή νέας διάταξης ρύθμισης οφειλών που είναι κρίσιμη παράμετρος για την αύξηση των εσόδων.

Επίσης θα πρέπει να επισημανθούν τρεις **σημαντικές ιδιαιτερότητες του Ταμείου που αποκλείουν την ενοποίησή του με άλλα Ταμεία:**

- Ασφάλιση ιδιότητας ανεξαρτήτως της ασκήσεώς ή μη επαγγέλματος, ιδιαιτερότητα που δεν υφίσταται σε άλλο Ταμείο.
- Μεικτή ασφάλιση (ελεύθερο επάγγελμα -έμμισθη θέση) που μπορεί να εναλλάσσονται είτε να συνυπάρχουν στον ίδιο ασφαλισμένο.
- Αρμοδιότητες εγγυοδοσίας – πιστοδοσίας (που δεν συναντάται επίσης σε κανένα άλλο Ταμείο) κάτι που σχεδιάζουμε να επεκταθεί αναλόγως σ' όλους τους Κλάδους καθώς και το γεγονός ότι το ΕΤΑΑ-ΤΣΜΕΔΕ είναι ο βασικός μέτοχος στην Τράπεζα Αττικής (ΑΤΤΙΚΑ BANK) τη μεγαλύτερη μη συστημική τράπεζα στην οποία η νέα κυβέρνηση σχεδιάζει με το πρόγραμμά της να προσδώσει ειδικό ρόλο.

Εξυπακούεται ότι πριν την οποιαδήποτε θεσμοθέτηση του νέου συστήματος θα προηγηθεί ουσιαστικός διάλογος με τους αντιπροσωπευτικότερους επαγγελματικούς και συνδικαλιστικούς φορείς των επιστημόνων μελών του ΕΤΑΑ (ΤΕΕ και σύλλογοι μηχανικών, Ιατρικοί και Δικηγορικοί σύλλογοι, Φαρμακοποιοί κ.λ.π.).

ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΑ ΥΛΟΠΟΙΗΣΗΣ ΤΗΣ ΜΕΤΑΦΟΡΑΣ ΤΩΝ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΩΝ ΤΟΜΕΩΝ ΣΤΟ ΕΤΕΑ

Με τις διατάξεις του Ν.4336 /2015 περί ένταξης από 1-9-2015 υποχρεωτικά στο ΕΤΕΑ των Τομέων Επικουρικής Ασφάλισης Μηχανικών και Εργοληπτών, Ασφάλισης Συμβολαιογράφων και Ασφάλισης Δικηγόρων δημιουργούνται τα εξής σοβαρά θέματα που χρήζουν άμεσης επίλυσης:

- Δεν έχει γίνει πρόβλεψη μέχρι της ολοκλήρωσης της ένταξης, του τρόπου λειτουργίας των Τομέων αφού αυτοί από 01/09/2015 έχουν ενταχθεί στο ΕΤΕΑ υποχρεωτικά, όμως εξακολουθούν να λειτουργούν στα πλαίσια του ΕΤΑΑ γεγονός που δημιουργεί σειρά θεμάτων διοικητικής αρμοδιότητας (νομιμοποίηση υπογραφών κλπ) που πρέπει το ταχύτερο να επιλυθούν.
- Έως σήμερα εντασσόταν στο ΕΤΕΑ Ταμεία με αντικείμενο αμιγώς επικουρικής ασφάλισης. Οι εντασσόμενοι σήμερα τομείς του Ταμείου μας δεν είναι αμιγώς τομείς επικουρικής ασφάλισης και δεν γίνεται καμία πρόβλεψη στο νόμο για τους λοιπές αρμοδιότητές τους (π.χ. Πρόνοιας και Υγειονομικής περίθαλψης Συμβολαιογράφων) που σήμερα εξακολουθούν και λειτουργούν με κοινή περιουσία, κοινές εισφορές και κοινούς Τραπεζικούς λογαριασμούς.
- Εξαιτίας αυτού δεν υπάρχει σαφής διαχωρισμός απασχόλησης του έτσι και αλλιώς λιγοστού προσωπικού, αφού οι υπηρετούντες υπάλληλοι εξυπηρετούν ταυτόχρονα όλα τα αντικείμενα.
- Επιπρόσθετα δεν είναι δυνατή η απογραφή περιουσιακών στοιχείων των εντασσόμενων τομέων καθώς δεν υπάρχουν ισολογισμοί των τομέων (τελευταίας τριετίας ή και πενταετίας).

ΕΠΙΛΥΣΗ ΛΟΙΠΩΝ ΕΚΚΡΕΜΟΤΗΤΩΝ

1. Τροποποίηση του Ν.4172/13 για φορολογική απαλλαγή τόκων καταθέσεων και λοιπών επενδύσεων των Ασφαλιστικών Ταμείων που άλλωστε γίνονται για την εξυπηρέτηση των σκοπών τους.
2. Άμεση απεμπλοκή του θέματος του υπολογισμού του εφ' άπαξ (με το μαθηματικό τύπο) ώστε να δοθεί η δυνατότητα καταβολής του σε σημαντικό αριθμό δικαιούχων του ταμείου μας που έχει σταματήσει από 1.9.2013.
3. Αντιμετώπιση του σοβαρότατου θέματος της καθιέρωσης επιδότησης ανεργίας για τους ασφαλισμένους του ΕΤΑΑ, οι οποίοι καταβάλλουν μηνιαία εισφορά προς τον ΟΑΕΔ με το Ν. 3986/11 χωρίς την παραμικρή σχετική απολαβή και εξαιρούμενοι από την ένταξη σε ειδικά προγράμματα απασχόλησης. Επίσης να ενεργοποιηθεί ο Κλάδος Ειδικών Παροχών (ν. 3518/2006), ενώ εκκρεμεί η έκδοση Υπουργικής Απόφασης για το λογαριασμό παροχών σε χρήμα των ασφαλισμένων μας.
4. Άμεση ενίσχυση σε προσωπικό με την κάλυψη των κενών οργανικών θέσεων (78 καθώς και 7 δικηγόροι), την αναστολή των αποσπάσεων (30) και κάθε άλλη ενίσχυση ώστε να μειωθεί ο χρόνος απονομής των συντάξεων και να επιδιωχθεί η ανάπτυξη ελεγκτικού μηχανισμού ικανού να αυξήσει την εισπραξιμότητα (κυρίως από παρόχους υγείας και εργοδότες) και να περιορίσει την εισφοροδιαφυγή.
5. Νομοθετική αντιμετώπιση των σοβαρών δυσχερειών που επιβάλει η υφιστάμενη νομοθεσία στην εκμετάλλευση της ακίνητης περιουσίας των ασφαλιστικών ταμείων.